

ΔΙΑΤΡΙΒΗ

περὶ τῆς παρ' Ἀλβανοῖς ἀντωνυμίας τοῦ τρίτου
προσώπου κατὰ τὴν διάλεκτον τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἀλβανῶν,
μάλιστα τὴν τῶν Ὑδραίων

ΥΠΟ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ Δ. ΚΟΥΠΙΤΩΡΗ.

(Ἐλήφθη ἐκ τῆς ἐν Ἀθήναις ἐκδιδομένης Ἐφημερίδος τῶν Φιλομαθῶν
(ἔτος κς' - περίοδος β'.) ἀριθ. 23 καὶ 24 τοῦ μηνὸς Μαρτίου 1879.)

§ 1. Τρία ἐστὶ τὰ ἐξεταστέα τῆς ἀντωνυμίας ταύτης, ἡ κλίσις, ἡ σύν-
ταξις καὶ ἡ παραγωγή.

Α'. κλίσις.

<i>Ἀλβανική.</i>	<i>Ἑλληνική.</i>	<i>Λατινική.</i>
	Ἔ ν ι κ ό ς .	
ὄνομ. ἔλλείπει		
γεν. καὶ δοτ. οἶ	οὔ, οἶ	sui, sibi
αἰτ. ἐ, ἄ	ἐ, μὲν	se

Β. Πληθυντικῶς.

ὄνομ. ἔλλείπει		
γεν. καὶ δοτ. οὐ	σφῶν, σφέσι	sui, sibi
αἰτ. ἐ, ἄ	νὲν, σφᾶς σφέα	se

Τῆς ἀντωνυμίας ταύτης ἡ ὀνομαστικὴ ἐνικὴ καὶ πληθυντικὴ ἔλλείπουσιν
ὡς καὶ ἐν τῇ ἑλληνικῇ καὶ λατινικῇ, ἡ δὲ αἰτιατικὴ τοῦ ἐνικοῦ καὶ πλη-
θυντικοῦ ἐστὶ διττῆ. Ὡς δ' ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ ταυτίζεται ἡ γενικὴ
καὶ δοτικὴ τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ ἀπάντων τῶν πτωτικῶν, ἐν δὲ τῇ λατι-
νικῇ ἡ γενικὴ καὶ δοτικὴ τοῦ ἐνικοῦ τῶν τῆς πρώτης (εἰς α θηλυκῶν) καὶ
πέμπτης κλίσεως πτωτικῶν, καὶ ἡ δοτικὴ καὶ ἀφαιρετικὴ τοῦ πληθυντι-
κοῦ ἀριθμοῦ ἀπάντων τῶν πτωτικῶν καὶ τοῦ ἐνικοῦ τῶν τῆς δευτέρας, οὕτω
καὶ τῆς ἀλβανικῆς γλώσσῃ ταυτίζεται ἡ γενικὴ καὶ δοτικὴ ἐν τε τῷ ἐνικῷ
καὶ πληθυντικῷ ἐφ' ἀπάντων τῶν πτωτικῶν ὅθεν καὶ ἐπὶ τῶν ἀντωνυ-
μιῶν. Δυϊκῶς δ' ἀριθμὸς οὐχ ὑπάρχει ἐν τῇ ἀλβανικῇ γλώσσῃ, ὡς οὐδ' ἐν τῇ
λατινικῇ. Οὐδεμίαν δὲ τῶν ἀλβανικῶν τούτων ἀντωνυμιῶν δασύνεται οὔτε
δίγαμμα δέχεται οὔτε σύμφωνον ληκτικόν, ἀλλ' εἰσὶ ψιλὰ φωνήεντα.

Β'. Σύνταξις.

§ 2. Πραγματευόμενοι περί τῶν ἀντωνυμιῶν τοῦ τρίτου προσώπου, οἱ, ἐ, οὐ, ἰ, ἀ, διέλαθον καὶ περί ἑτέρας τῆ τριτοπροσώπῳ οὐ ὁμοφωνούσης αὐτοπαθοῦς ἀντωνυμίας κατ' αἰτιατικήν, δευτέρου μὲν προσώπου ὅτε ἐπιτάσσεται ἢ παρενίθεται ἐν τῇ προστακτικῇ, παντός δὲ προσώπου, γένους καὶ ἀριθμοῦ, ὅτε προτάσσεται τοῦ μέσου καὶ παθητικοῦ ὁρίστου τῶν ἄλλων ἐγκλίσεων. Καὶ διέλαθον περὶ αὐτῆς, ἵνα διακρίνηται ἀπὸ τῆς τριτοπροσώπου, πρὸς ἣν πολλάκις συγγέεται ὑπὸ τῶν ἀδαημόνων. Ἐντεῦθεν παρενείρω τινὰ καὶ περὶ τῆς τῶν ἐνεργητικῶν ῥημάτων τροπῆς εἰς μέσα ἐν τῇ προστακτικῇ καὶ ἐν τῷ μέσῳ καὶ παθητικῷ ὁρίστῳ τῆς ὀριστικῆς, ὑποτακτικῆς καὶ εὐκτικῆς ἐγκλίσεως.

§ 3. Τριττὴ ἐστὶν ἡ χρῆσις τῶν ἀντωνυμιῶν τούτων, αὐτοπαθῆς, ἐπαναληπτικῆ καὶ προεξαγγελτικῆ. Καὶ ἐν χρῆσει αὐτοπαθοῦς μὲν ἡ συνθέτου ἀντωνυμίας ἐστὶν ἐκάστη (πλὴν τῆς ἀ μόνης μὴ οὐσις αὐτοπαθοῦς, ὅτε ἀναφέρεται εἰς τὸ ὑποκείμενον τοῦ λόγου, ἐπαναληπτικῆ δέ, ὅτε κατ' ἐπανάληψιν ἀναφέρεται εἰς τὸ προηγούμενον οὐσιαστικόν, ἀναπαριστώσα αὐτὸ ἐν τῇ μνήμῃ, καὶ προεξαγγελτικῆ, ὅτε ἀναφέρεται εἰς τὸ ἐπόμενον καὶ ὑσθὺς ῥηθισόμενον εἴτε ἐξυπακουόμενον. Συμφωνοῦσιν ἄρα αἱ ἄλθανικαὶ ἀντωνυμίαι αὐταὶ κατὰ μὲν τὴν πρώτην χρῆσιν πρὸς τὰς ἑλληνικὰς παρὰ τοῖς Ἄττικοις καὶ τὰς λατινικὰς αὐτοπαθεῖς ἀντωνυμίας τοῦ τρίτου προσώπου, κατὰ δὲ τὴν δευτέραν πρὸς τὴν ἐπαναληπτικὴν παρ' Ὀμηρῷ χρῆσιν τῶν αὐτῶν ἑλληνικῶν ἀντωνυμιῶν, ἐγκλιτικῶς ἐκφερομένων, ἢ πρὸς τὴν παρὰ τοῖς πεζογράφοις ἄνευ ἀντιδιαστολῆς ἐπαναληπτικὴν ἀντωνυμίαν, καὶ κατὰ τὴν τρίτην πρὸς τὰς ἄνευ ἐμφάσεως δεικτικὰς, ὅτε προεξαγγέλλουσι τὸ ἐπόμενον. Αἱ δύο τελευταῖαι χρῆσεις ἀπαντῶνται καὶ εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἄρθρον, οὐτινος ἢ ἀρχαιοτάτη χρῆσις ἐστὶν ἡ ἀντωνυμική, καθ' ἣν σχεδὸν πάντοτε ἀπαντᾷ παρ' Ὀμηρῷ τὸ ἄρθρον. Ἄποτελοῦσι δ' ἀμφοτέραι μίαν κυρίως χρῆσιν ὑποδιαρεθεῖσαν κατὰ τὴν πρὸς τὸ ἡγούμενον ἢ ἐπόμενον ἀναφορὰν εἰς ἐπαναληπτικὴν καὶ προεξαγγελτικὴν σαφηνείας χάριν. Εὐρίσκονται δὲ κατὰ μὲν τὴν πρώτην χρῆσιν ὡς αὐτοπαθεῖς αἱ ἀντωνυμίαι αὐταὶ σπανιώτερον καὶ ἐν τῇ ἄλθανικῇ, συχνότερον ὅμως ἢ παρ' Ἄττικοις, ὡς δὲ ἐπαναληπτικαὶ ἀπαντῶνται συχνότατα παρ' Ἀλθανοῖς ὡς καὶ παρ' Ὀμηρῷ αἱ τριτοπρόσωποι ἐγκλιτικῶς. Ἀντιστοιχοῦσιν ἄρα αἱ ἄλθανικαὶ τοῦ τρίτου προσώπου ἀντωνυμίαι κατὰ μὲν τὴν ἄττικὴν καὶ τὴν ὀμηρικὴν χρῆσιν εἰς τὰς ἀρχαίας ἑλληνικὰς καὶ λατινικὰς, κατὰ δὲ τὴν τῶν νεωτέρων γλωσσῶν, οἷον τῆς καθωμιλημένης ἑλληνικῆς καὶ τῆς γαλλικῆς, εἰς τὸ ἄρθρον. § 4. Καὶ αἱ μὲν αἰτιατικαὶ ἐ, ἰ καὶ ἀ ἐπέχουσι τόπον ἀμέσου ἢ προσεχοῦς ἀντικειμένου τῶν ῥημάτων, αἱ δὲ γενικαὶ καὶ δοτικαὶ οἱ καὶ οὐ ἐπέχουσι τόπον ἐμμέσου ἢ πόρρω ἀντικειμένου. Καὶ ὅσάκις μὲν τὸ ἄμεσον

τῶν ῥημάτων ἀντικείμενον ἐκφέρεται μόνον, ἥτοι ἄνευ τοῦ ἐμμέσου, τίθεται ἢ ἐ, ἢ ἰ, καὶ τίθεται μόνη, ὡς καὶ ἡ οἱ ἢ ἡ οὐ, ὅσάκις τὸ πόρρω ἀντικείμενον ἐκφέρεται μόνον, ἥτοι ἄνευ τοῦ προσεχοῦς. Ὅσάκις δὲ τὸ τε ἄμεσον καὶ τὸ ἐμμεσον συνεκφέρονται, τότε ἐπὶ μὲν τοῦ πόρρω τίθεται καὶ πάλιν ἢ οἱ ἢ ἡ οὐ, ἐπὶ δὲ τοῦ προσεχοῦς μόνον ἢ ἀ ἀντὶ τῆς ἐ ἢ ἰ, οὐδέποτε δὲ αὐταὶ μετὰ τῆς οἱ ἢ οὐ.

§ 5. Ἄπασαι δὲ αἱ ἀντωνυμίαι αὐταὶ ἐπὶ μὲν ὀριστικῆς, ὑποτακτικῆς καὶ εὐκτικῆς προτάσσονται τῶν ῥημάτων, ἐπὶ δὲ τῆς προστακτικῆς ἐν μὲν τῷ ἐνικῷ ἐπιτάσσονται, ἐν δὲ τῷ πληθυντικῷ παρενίθεται μετὰ τῆς ῥίζης τοῦ ῥήματος καὶ τῆς καταλήξεως εὐφρασίας χάριν. Πρὸς δὲ τὸ οὐσιαστικόν, εἰς ὃ ἐκάστη ἀναφέρεται, συμφωνεῖ μὲν ἀεὶ κατ' ἀριθμὸν καὶ πτώσιν εἴτε γράφεται τοῦτο εἴτε νοεῖται, καὶ εἴτε προτάσσεται εἴτ' εὐθὺς ἐπιφέρεται. Κατὰ δὲ τὸ γένος οὐδεμία συμφωνίας ἀνάγκη διότι οὐδεμία αὐτῶν διακρίνει γένος ἐν τῇ κλίσει ἢ, ὅπερ ταῦτόν, ἐκάστη αὐτῶν ἀντονομάζει παντός γένους οὐσιαστικόν, αὐτὴ ἀμετάβλητος μένουσα. Τούτων δὲ καθόλου προταχθέντων, μεταβαίνω εἰς τὴν καθ' ἕκαστα χρῆσιν αὐτῶν.

§ 6. Ἡ ἄλθανικὴ οἱ γενικὴ καὶ δοτικὴ ἐνικὴ καὶ τῶν τριῶν γενῶν, ἀναφερομένη συνήθως εἰς πρόσωπον, σπανιώτερον δὲ εἰς πρᾶγμα, ὡς μὲν δοτικῆ, ὅπερ συνηθέστατον, ἀντιστοιχεῖ ταῖς οἱ, οἱ, sibi, αὐτῷ, αὐτῇ, ei, ipsi καὶ τοῦ, τῆς ἐν τῇ καθωμιλημένῃ ἀντὶ τῷ, τῇ καὶ τῇ γαλλικῇ lui. Ὡς δὲ γενικῆ, ὅπερ σπανιώτατον, ταῖς οὐ, οὐ, sui, αὐτοῦ, αὐτῆς, ejus, ipsius καὶ τοῦ, τῆς ἐν τῇ συνηθείᾳ.

Παραδείγματα. (α)

α. αὐτοπαθοῦς χρήσεως. Διονύσιοj βοῦ τε-bίλjατε τ' οἱ dixjve μνέκερατε με θεγγίλ τε-τσ;έλτουρε, ψε οὐ τρέμπεj ἡρίσκιβετ=Διονύσιος τὰς θυγατέρας κατέστησε περικαίειν οἱ τὸν πάγονα διαπύρω ἄνθρακι, διδιδῶς

(α) Πρὸς ὀρθὴν καὶ ἀκριβῆ ἀνάγκωσιν τοῦ ἄλθανικοῦ λόγου, ὑποσημειῶ νῦν ἐνταῦθα βραχέα τινὰ περὶ τῆς ἀπαγγελίας τοῦ ἄλθανικοῦ ἀλφαθήτου, ὅπερ σύγκειται ἐξ ἑλληνικῶν λατινικῶν καὶ συμβολικῶν γραμμάτων.

Καὶ τὰ μὲν ἑλληνικὰ γράμματα πάντα καὶ αἱ συλλαβαὶ καὶ αἱ δίφθογοι αὐτῶν προφέρονται ἀπαραλλάκτως ὡς καὶ παρ' Ἑλλῆσι, τὰ δὲ λοιπὰ ὡς ἑξῆς.

h καὶ d προφέρονται ὡς τὰ λατινικά, ἰταλικά, γαλλικά b καὶ d.

g καὶ h προφ. ὡς τὰ λατινικά καὶ γερμανικά g καὶ h.

j μετὰ τῶν α, ο, ου, e καὶ ἐν τέλει λέξεως προφέρεται ὡς τὸ λατινικόν καὶ γερμανικόν j ἢ ὡς τὰ γιά, γιῆ, γιῶ, γιού.

g j μετὰ τῶν α, ο, ου προφ. μαλακώτερον τοῦ λατινικοῦ g.

τὰ ξυράφια=Dionysius instituit, ut filiae barbam sibi adurerent candenti carbone, metuens cultros tonsorios. — *γυμάρυ οί λούτζυ κάλυτ, τ' οί λεσόν βάρνε*=δ' όνος έδειτο τοῦ ἴππου κουφίσαι οί τὸ φορτίον=asinus equum rogabat, ut sibi onus levaret.—τάττα πορσίτι τ' οί *depgónjeve djálene*=δ' πατήρ έκέλευσε πέμφαι οί τόν παιδα=*pater jussit, ut sibi filium mittant.* — θότε σε οί *δούκνε* "εντερε, σα πᾶ=*δοκεῖν οί λέγει όναρ, ἃ εἶδε*=*dicit sibi somnium videri, quae viderat.* — θᾶ σε οί *ε̅ρθ* έ *βίλζα, έ do τ' οί βιν* *εδέ djály*=εἶπεν ότι ἤλθεν οί ἡ θυγάτηρ, έλθειν δέ οί *ε̅μελλε* και *ό υίός.*

β'. *ε̅καρναληπτικῆς.* Νέκε μουντ τε *φούσεj, έδῆ ντ' οί ἡσνε* *εδέ* *δουαρ νζεζέτ* *εδέ κέμbe*=ού καταβαίη οὐδ' εἴ οί χεῖρες τε εἰκοσι και πόδες εἶεν (Όδ. M, 78).—*σούμε σπαπ οί φεγίθ*=πολύς δέ οί *όλθος* όπηδεῖ (Θεοκρ. 17, 75).—*μωσ οί hıj gje* βάρτουρε *djályt ντε μάljε*=μή τί οί κρεμάμενον τῷ παιδί *ε̅μπέση* (Ήροδ. 1, 34). — *ε̅ ντε κραhepouar* οί *πσερετιν ζέμερα* *ε̅-φόρτε* (κατὰ τὸ λατινικόν *inque ei pectore gemit validum cor*: ἄλλως *ε̅ ντε ζέμερε* οί *πσερετιν* *σπερτυ* *ι-φόρτε*)=έν δέ τέ οί *κραδίη* στένει *άλκιμον ἦτορ* (Ήλ. Υ, 169).—*φῆ* *ε̅* *βεφαρδς*, *ψε* οί *jάπνε* *σούμε* *μπεσκιμ*=ἦσαι *όνειδίζων*, *ότι οί μάλα* *πολλά* *διδοῦσιν* (Ήλ. B, 255).—*τσε* οί *πούθι* *γλζούνjετε*=ἦ οί *γούνκτ'* *ε̅κυσσε* (Ήλ. Θ, 371). — *ε̅ οί* *πελζέφτε* *κετου* *τε* *μπέτετε*!=*και οί* *α̅δοι* *αὐτόθι* *μίμνειν!* (Όδ. Z, 245).—*ε̅* *πούθι* *δουαρ* *τε-κίε*, *τριμεδρετάρε*, *τσε* οί *βράνε* *σούμε* *djεlm*=*και* *κύσε* *χεῖρας* *δεινάς*, *άνδροφόνους*, *αἱ* οί *πολέας* *κτάνον* *υίας* (Ήλ. Ω, 478).—*πο* *νδονjέ* *καη'* *άτᾶ* *άχέρα* *νεκ'* *οί* *βαργάρι* *μόρτζεν'* *ε̅-ζέζε* (*άλλως*, *βδέκεljεν'* *ε̅-λύγε*, *λυγρόν* *θάνατον*, *acerbam mortem*)=άλλά οί οὔτις τῶν *γε* *τότ'* *ἦρκεσε* *λυγρόν* *όλεθρον* (Ήλ. Z, 16).—*ε̅ οί* (*ζςτε*) *σούμε* *μπεσκιμ* *ι-δάσουρ'* *άσάj*=*και οί* *πολύ* *φίλτατος* *αὐτῆ* (Ήλ. Z, 91). — *τσε* οί *δᾶ* *φοίβο'* 'Απόλλωνυ=*τήν* οί *πόρε* *φοίβος* 'Απόλλων (Ήλ. Α, 79).—*ε̅* *σῆτ'* οί *γλῆσνε* *με* *ζjκρμ* *δριτεσόρ*=*όσσε* *δέ* οί *πυρ* *λαμπετόντι*

ε̅ *προφ.* *ός* τὸ *γαλλικόν* *e muet*, *εἶτε* *τονίζεται* *εἶτε* *μῆ'* *ό* *τόνος* *δέν* *μεταβάλλει* *τήν* *προφοράν.*

kj *μετά* τῶν *α, ο, ου* *προφ.* *ός* τὰ *έλλην.* *κιά, κιδ, κιδού.*

κ *μετά* τοῦ *ι* *και* *ε̅* *προφ.* *τραχύτερον* τοῦ *έλλ.* *κ,* *ός* τὸ *γερμανικόν* *k.*

lj *μετά* τῶν *α, ο, ου, ε* *ός* τὰ *έλλ.* *λιά, λιδ, λιδού, λιδέ.*

λ *μετά* τοῦ *ι, η, υ* *και* τῶν *όμοφθόγγων* *προφ.* *τραχύτερον* τοῦ *έλλ.* *λ.*

νj *μετά* τῶν *α, ε, ο, ου* *ός* τὰ *έλλ.* *νιά, νιδ, νιδ, νιδού.*

ν *μετά* τοῦ *ι, η, υ* *και* τῶν *όμοφθόγγων* *προφ.* *τραχύτερον* τοῦ *έλλ.* *ν.*

ρ *προφ.* *τραχύτερον* τοῦ *έλλ.* *ρ.*

ς *προφ.* *ός* τὸ *γαλλ.* *ch*, τὸ *γερμαν.* *sch* *και* τὸ *άγγλικόν* *sh.*

τσ *προφ.* *τραχύτερον* τοῦ *έλλ.* *τσ.* ἢ *τζ.*

έικτην (Ήλ. Α, 104).—*ε̅* οί *πούαφ* *djεlm* *τε-δούκουρ*=*τέκεν* *δέ* οί *άγλακ* *τέκνα* (Όδ. Α, 288).—*δέντερ* *μουντ* *τ'* οί *γεςσ'* *ε̅* *do* *τε* *νδέρνjε* *δρεj* *ε̅π* 'Ορέστνε=*γαμβρός* *κέν* οί *ε̅οις'* *τίσαι* *δέ* *σε* *ἴσον* 'Ορέστη (Ήλ. I, 284). — οί *δούκjε* *σε* *τάνε* (1) *τε-βάρτουρε* *ντ'* *αἶρε* *ε̅* *λαν* *Δία*, *ε̅* *ε̅* *λῆιεν* *δῆλυ*=*εδόκε* *ε̅* οί *τόν* *πατέρα* *έν* *τῷ* *ἡέρι* *ματίωρον* *ε̅όντα* *λουσθαι* *μέν* *όπό* *τοῦ* *Διός*, *χρίσθαι* *δέ* *όπό* *τοῦ* *ἡλίου* (Ήροδ. 3, 124).

γ'. *προεξαγγελτικῆς.* 'Οριστικῆς *άπλοῖ* *χρόνοι.* 'Ενεστώς. Οί *jαπ* *μί-κουτ*, *περ* *τ'* οί *benj* *τε-μῆρε*=*τοῦ* *διδω* *τοῦ* *φίλου* *διά* *νά* *τοῦ* *κάμω* *καλόν.* — οί *θου* *βάζjεσε*, *πο* *κίο* *σ-οί* *θότε* *σ-έμμεσε*=*τῆς* *λέγω* *τῆς* *κόρης*, *άλλ'* *αὐτή* *δέν* *τῆς* *λέγει* *τῆς* *μητρός* *της.* — οί *depgónj* *djályt*, *ε̅* *ντ'* οί *άρτε* *μῆρε*=*τοῦ* *στέλλω* *τοῦ* *παιδιοῦ*, *και* *έν* *τοῦ* *ε̅λθῆ* *καλά.*

Παρατακτικός. οί *jάμνjε* *djályt*, *πο* *άj* *σ-οί* *jıπ* *jάττυτ*=*τοῦ* *ε̅διδε* *τοῦ* *παιδιοῦ*, *άλλ'* *αὐτός* *δέν* *τοῦ* *ε̅διδε* *τοῦ* *πατρός* *του.* — οί *θόjε* *τάτ-τεσε*, *πο* *άj* *σ-οί* *θοj* *βάζjεσε*=*τοῦ* *ε̅λεγες* *τοῦ* *πατρός*, *άλλ'* *αὐτός* *δέν* *τῆς* *ε̅λεγε* *τῆς* *κόρης.* — οί *depgónjε* *μίκουτ*, *πο* *σ-οί* *πελjκέν*=*τοῦ* *ε̅στελνες* *τοῦ* *φίλου*, *άλλά* *δέ* *τοῦ* *ἦρσεκ.*

'Αόριστος. οί *δᾶ*, *πο* *άτᾶ* *σ-οί* *δᾶνε*=*τοῦ* *ε̅δωκεν*, *άλλ'* *αὐτοί* *δέν* *τοῦ* *ε̅δωκαν* (2). — οί *θᾶ*, *πό* *άτᾶ* *σ-οί* *θᾶνε*=*τοῦ* *εἶπεν*, *άλλ'* *αὐτοί* *δέν* *τοῦ* *εἶπαν.* — οί *depgoj*, *πό* *άτᾶ* *σ-οί* *depgóυνε*=*τοῦ* *ε̅στειλεν*, *άλλ'* *αὐτοί* *δέν* *τοῦ* *ε̅στειλαν.*

Σύνθετοι χρόνοι. Παραλείμενος. οί *καμ* *θένε*=*τοῦ* *ε̅χω* *εἶπει.*

'Υπερσυντελικός. οί *κέjε* *θένε*=*τοῦ* *εἶχον* *εἶπει.*

Μέλλων *ά.* *do* οί *θεμ*=*θᾶ* *τοῦ* *εἶπω.* *do* *τ'* οί *θεμ*=*θᾶ* *νά* *τοῦ* *εἶπω.*

Μέλλων *β'.* *do* οί *θέjε*=*θᾶ* *τοῦ* *ε̅λεγα.* *do* *τ'* οί *θέjε*=*θᾶ* *νά* *τοῦ* *ε̅λεγα.*

Μέλλων *ά* *τετελεσμένος.* *do* οί *κέμ* *θένε*=*θᾶ* *τοῦ* *ε̅χω* *εἶπει.* *do* *τ'* οί *κέμ* *θένε*=*θᾶ* *νά* *τοῦ* *ε̅χω* *εἶπει.*

Μέλλων *β'* *τετελεσμένος.* *do* οί *κίςε* *θένε*=*θᾶ* *νά* *τοῦ* *εἶχον* *εἶπει.* *do* *τ'* οί *κίςε* *θένε*=*θᾶ* *νά* *τοῦ* *εἶχον* *εἶπει.*

'Υποτακτικῆς *ένεστώς.* *τ'* οί *κέμ* *μερῆ*;=*νά* *τοῦ* *ε̅χω* *πάθος*; *τ'* οί *θεμ* *κσιφ*;=*νά* *τῆ.* *εἶπω* *λόγον*; *τ'* οί *δεμ* *gje*; *νά* *τοῦ* *όρεἶλω* *τι*;

Παρατακτικός. *τ'* οί *jάμνjε*=*νά* *τοῦ* *ε̅διδες.* *τ'* οί *θέjε*=*νά* *τῆς* *ε̅λεγες.* *τ'* οί *depgónjε*=*νά* *τοῦ* *ε̅στελνες.*

(1) Ἡ αἰτιατικῆ ἐνική αὕτη κητικῶς μὲν καὶ ὠρισμένως λέγεται ἐπὶ τοῦ τρίτου προσώπου τάνε=patrem suum, ἐπὶ τοῦ δευτέρου τε-τάττε=patrem tuum, ἐπὶ δὲ τοῦ πρώτου τάττενε=patrem meum' ἀόριστος δὲ καὶ ἐπὶ τῶν τριῶν προσώπων λέγεται τάττε, οἶον σ-καμ, σ-κε, σ-κα τάττε=οὐκ ἔχω, οὐκ ἔχεις, οὐκ ἔχει πατέρα.

(2) Συντομίαις χάριν παραλείπεται τοῦ λοιποῦ τὸ οὐσιαστικόν, ὅπερ προεξαγγέλλει ἐκάστοτε ἡ ἀνωνομία' διότι αὕτη οὐδόπως τροποποιεῖται ἐκ τοῦ γένους τοῦ οὐσιαστικοῦ, οἰονδήποτ' ἂν ᾖ τοῦτο.

Ἄδριστος. ντ' οἱ δέφτε=ἰάν τοῦ δώση. ντ' οἱ θέφτε=ἰάν τοῦ εἶπη.
ντ' οἱ δεργόφτε=ἰάν τῆς στείλη.

Εὐτικῆς ἀδριστος. τ' οἱ δέ-τε-κίσεσε=εἰ οἱ δοῖν. τ' οἱ θέ-τε-κίσεσε=εἰ
οἱ εἶποις. τ' οἱ δεργό-τε-κίσε=εἰ οἱ πέμψειν.

ΣΜΗ. Συντομίας χάριν παραλείπονται οἱ σύνθετοι τῆς ὑποτακτικῆς καὶ εὐ-
κτικῆς χρόνοι ὡς καὶ τῶν ἄρτι παρατεθέντων τὰ λοιπὰ πρόσωπα. Ὁ δὲ ἐν ἀπο-
λύτῳ χρήσει ἐνεστώως τῆς εὐκτικῆς φέρεται ἐνταῦθα ὡς ἀδριστος τῆς ὑποτακτι-
κῆς κατὰ τὴν ἐξηγητημένην ὑποθετικὴν αὐτοῦ χρήσιν. Ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἄλλοι
τῆς ὑποτακτικῆς καὶ εὐκτικῆς χρόνοι φέρονται ἐνταῦθα μετὰ τῶν ὑποθετικῶν μο-
ρίων, ὅπως εὐχρησταῶσιν ἐν τοῖς ὑποθετικοῖς λόγοις.

§ 7. Ἡ παντὸς γένους ἀλβανικὴ αἰτιατικὴ ἔ τοῦ ἐνικοῦ ἀναφερομένη εἰς
πρόσωπον ἢ πρᾶγμα ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὰς ε, ε, se: αὐτόν, αὐτήν, αὐτό-
eum, eam, id: ipsum, ipsam, ipsum: μίν, νίν' τόν, τήν, τὸ ἐν τῇ
συνθεσίᾳ καὶ τὰς γαλλικὰς le, la.

Παραδείγματα.

ἀ. αὐτοπαθοῦς χρήσεως. Dëdëja οὐ-περγέκῃ σε, ντ' ἔ do gje Λαῖκα,
áj καλῆς τ' ἔ κερκόνῃε=δέδης ἀπεκρίνατο ὅτι, εἴ τι ἔ Λαίκαας βούλεται,
ἐκεῖνον ζητεῖν ἔ χρῆ=Deda respondit, si quid se Laeca velit, illum
se quaerere oportere. — áj με besój, τ' ἔ λασόνῃε=ἐκεῖνός με ἀ-
φείναι ἔ ἐπεισε=ille mihi persuasit, ut se dimitterem. — Πολέ-
μαρχου ἰ Κεφάλυτ οὐρδερόῃ τε βράπετόν djály τε να ποροῖν τ' ἔ πρέ-
σεμ (Πολέμαρχου, νῆρ τε βιν)=Πολέμαρχος ὁ Κεφάλου ἐκέλευσε δρα-
μόντα τὸν παῖδα περιμεῖναι ἔ κλεῦσαι (Πλάτ. πολιτ. 1, 1)=Polemarchus
Cephalus filius jussit puerum currentem nos sistere se jubere.

β) ἐπαραληπτικῆς. Ἄς jémma ἔ κλῃάῃτι τε-βέσεουρε τε-θδέκουρε, ἄς
játty, τσ' ἔ λέῃτιμ=οὐδέ ἔ μήτηρ κλαῦσε περιστεῖλασα, πατήρ θ', οἷ
μιν τεκόμεσθα ('Οδ. Ω, 292). — ἐδὲ ἔ do ἰ-μέντσουρε Δία=φιλεῖ δὲ ἔ
μητίετα Ζεὺς ('Ἰλ. Β, 197). — ψε ἔ σεπετοῦαμ με djáll' ἐδὲ με γροῦα=
οὐνεκά μιν σὺν παιδί περισχόμεθ' ἠδὲ γυναικί ('Οδ. Ι, 199). — περ τ' ἔ
ντζίερε κα βένδυ γίνε (δέρκουε)=ὡς ἄν μιν (τὸν ὕν) ἐξέλωμεν ἐκ τῆς
χώρης ('Ἡροδ. 1, 36). — ψε ἔ πεφλεπίτι δε σεπάτα=περὶ γὰρ ῥά ἔ χαλ-
κὸς ἔλεψεν ('Ἰλ. Α, 236). — ἔ μως ἔ βρητ=καὶ ἔ κατακτείνειε ('Ἰλ. Ω,
586). — ἄστου θάνε ἀτά, τσ' ἔ πᾶνε ντε λούφτε=ὡς φασιν, οἷ μιν ἴδοντο
πονεόμενον ('Ἰλ. Δ, 374). — játty ἔ δεργόῃ jásτε, σε τρέμπεῃ μως οἷ
βδεις=πατήρ νιν ἐξέπεμψεν ὄρωδῶν θανεῖν (Εὐριπ. Ἐκ. 751). — πό-
τσσε ἔ... ντζούαρ=ἔπει νιν... ἔξελε (Πινδ. Ὀλυμπ. Α', 40). — μῖρ'
ἔ νόηου=εἰ νιν ἐγνωκεν (Πινδ. Πυθ. Δ', 510). — πο τε φσεhet' ἔ λέ-
ῃτι jémma=σκότιον δὲ ἔ γείνατο μήτηρ ('Ἰλ. Ζ, 24). — τ' ἀρματόσνε

οὐδερό ἔ (καὶ οὐδερόῃε)=θωρῆξαι ἔ κέλευε ('Ἰλ. Β', 11). — ἄς γεζόνεῃ
νῆρῃ, ντ' ἔ σεοιχ=οὐδέ κέ τις μιν γηθήσειεν ἰδῶν ('Οδ. Μ, 87). — ἔ ἔ
δᾶ Φαίδιμου τρῖμου, Σιδονίοβτε μπρέτυ=πόρην δὲ ἔ Φαίδιμος ἦρος, Σιδο-
νίων βασιλεῖς ('Οδ. Ο, 117). — ἔ ζῃάμῃ ἔ ἠέγγε, ἐδὲ ἔςτερα-τε δεῦ
φσεῖου=καὶ ἔ πυρὴ κατέδαψε, καὶ ὄστῃα γαῖα κεκοῦθῃ (Κοῖντ. Σμυρν.
Α', 2). — ἔ ἄχερα πο ἔ εγλιδι φουκία Ἰρικλιεῖτε (δηλ. Ἰρικλυ ἰ-φόρ-
τε)=καὶ τότε δῆ μιν ἔλυσε βίη Ἰρικλιεῖτη ('Οδ. Α, 296). — με δασ-
οῦν' ἔ περγλῆς λεσεετορ=ἀρνεῖθ' μιν ἔγωγες ἔσκαω παγεσιμᾶλλω ('Ἰλ. Γ,
197). — με περπάρα κα τ' ἔ ζέρ' ἐδὲ πλεκερία ντε σεσπεῖ τένε, ντ'
Ἄρκ=πρὶν μιν καὶ γῆρας ἔπεισιν ἡμετέρῃ ἐνὶ οἴκῳ, ἐν Ἄργεῖ ('Ἰλ. Α, 29).
— ψε μως ἔε ντερ μεντ τ' ἔ κᾶβνῃε, πο τσ' ἔςτ' ἔ πανθελίεμε κα
κῃουτέτυ;=ἢ γὰρ νοεῖς θάπτειν σφ' ἀπόρρητον πόλει; (Σοφ. Ἀντιγ. 44).

γ'. προεξαγγεῖτικῆς. Ὀριστικῆς ἀπλοῖ χρόνοι.

Ἐνεστ. ἔ λε τ' ἔ μᾶρεσε=τὸν ἀφίνω νὰ τὸν πάρησ.

» ἔ μαθ, ψε ἔ δοῦα=τὴν παίρνω, διότι τὴν θέλω.

» ἔ σεσσε, περ τ' ἔ καιρόνε=τὸ κοσκινίζω διὰ νὰ τὸ καθαρίσῃ.

Παρατ. ἔ λέρε τ' ἔ μᾶρνε=τὸν ἀφίνα νὰ τὸν ἔπερνε.

» ἔ μᾶρε, ψε ἔ δόῃε=τὴν ἔπαιρνα, διότι τὴν ἠθέλα.

» ἔ σεσόννε, περ τ' ἔ καιρόν=τὸ ἐκοσκινίζα διὰ νὰ τὸ ἐκαθαίριζε.

Ἄδρισ. ἔ λᾶσε, ἔ μόρε;=τὸν ἀφῆκα, τὸν πῆρες;

» ἔ μόρα, ψε ἔ πάσε=τὴν πῆρα, διότι τὴν εἶδα.

» ἔ σεσῶσα, πο σ-ε καιρόῃ=τὸ ἐκοσκινίσα, ἀλλὰ δὲν τὸ ἐκαθαίρισε.

Σύνθετοι χρόνοι. Παρακείμενος' ἔ καμ μᾶρε=τὸ ἔχω πάρει.

Ἐπερσυντελικός. ἔ κίσεε λένε=τὸ εἶχον ἀφήσει.

Μέλλων ἀ. do ἔ δεμ=θὰ τὸν θέλω. do τ' ἔ δεμ=θὲ νὰ τὸν θέλω.

Μέλλ. β'. do ἔ ἠλέρε=θὰ τὸ ἠγόραζον. do τ' ἔ ἠλέρε=θὲ νὰ τὸ ἠγόραζον.

Μέλλων ἀ τετελ. do ἔ κέμ σεσῶσε=θὰ τὸ ἔχω κοσκινισμένον. do
τ' ἔ κέμ σεσῶσε=θὲ νὰ τὸ ἔχω κοσκινισμένον.

Μέλλων β' τετελ. do ἔ κέῃε γγρένε=θὰ τὸ εἶχον φάγει. do τ' ἔ κίσεε
γγρένε=θὲ νὰ τὸ εἶχον φάγει.

Ἐποτακτικῆς ἐνεστώως. τ' ἔ κέμ, ἔ jaπ=ἄν τὸ ἔχω, τὸ δίδω. τ' ἔ δεμ, ἔ
benj=ἄν τὸ θέλω, τὸ κάνω. τ' ἔ θεμ, ἔ γέγενε=ἄν τὸ εἶπω, τὸ ἀκούουν.

Παρατ. τ' ἔ κέῃε, ἔ jáπε=ἄν τὸ εἶχα, τὸ εἶδιδα. τ' ἔ δέῃε, ἔ μᾶρε=
ἄν τὴν ἠθέλα, τὴν ἔπαιρνα. τ' ἔ θέῃε, ἔ βέῃε=ἄν τὸ ἔλεγα, τὸ ἔκαμαν.

Ἄδρ. ντ' ἔ θέφσα, do τ' ἔ benj=ἰάν τὸ εἶπω, θὲ νὰ τὸ κάμω. ντ' ἔ
δάφσα, do ἔ μαρ=ἰάν τὴν θελήσω, θὰ τὴν πάρω. ντ' ἔ πάφσα, do τ' ἔ
νῃοχ=ἰάν τὸν ἴδω, θὲ νὰ τὸν γνωρίσω.

Εὐκτ. ἀδρ. τ' ἔ ῥῆκεσε, νέκ' ἔ ἔκενε=εἰ μαστιγώσαμι αὐτόν, οὐκ
ἄν ἀπέφυγον αὐτόν. τ' ἔ δάτεκεσε, ἔ κέῃε=εἰ στέρξαιμι αὐτήν, εἶχον ἄν
αὐτήν. τ' ἔ λέτεκεσε, ἔ ρῃάρε=εἰ καταλείποιμι αὐτό, ἀπόλωσα ἄν αὐτό.

§ 8. 'Η ἀλβανική ἀντωνυμία οὐ γεν. καὶ δοτ. πληθυντική καὶ τῶν τριῶν γενῶν, ἀναφερομένη συνήθως εἰς πρόσωπον, σπανιώτερον δέ εἰς πράγμα, ὡς δοτική μὲν, ὅπερ συνηθέστατον, ἀντιστοιχεῖ ταῖς *sphër, sphër, sphi, sphi, sphër, sphër, sphër*; *sphër, sibi*: αὐτοῖς, αὐταῖς, iis καὶ eis, ipsi: τοῖς καὶ τὰς ἐν τῇ καθωμιλημένῃ ἀντί τοῖς, ταῖς καὶ τῇ γαλλικῇ *leur*. 'Ὡς δὲ γενική, ὅπερ σπανιώτατον, ταῖ; *sphër, sphër, sphër, sphër, sui*: αὐτῶν, eorum, ipsorum καὶ τῶν ἐν τῇ συνηθείᾳ.

Ἡαραθεύγματα.

ἀ. αὐτοπαθοῦς χρήσεως. κερκόνη τε οὐ νδελένε τε βένη τσε δου-
αίνε=εδέοντο ἐξεῖναι σφίσι ποιεῖν ὅ τι βούλοιντο=petebant ut sibi
licet facere quod velint. — περ κλζάηνε ντε μικ, ψε νέκ' οὐ
νδίζνε=μέμφονται τοὺς φίλους, ὅτι σφίσι οὐκ ἐβοήθησαν=accusant a-
micos, quod se non adjuverint. — τρέμπεςινε τε-πάρετε μως οὐ
ίκενε τε παστάμπε=ἰδεδῖσαν οἱ πρῶτοι, μὴ σφῶν ἀποχωρισθῶσιν οἱ
ὑστατοι (ἔσχατοι)=primi metuebant, ne postremi ab se discederent.
— djélmte θάνε σε κέτα νέκ' οὐ πελζέφ=οἱ παῖδες εἶπον ὅτι
τοῦτο σφισιν οὐκ ἤρσαν. — Πρίντε θόνε σε οὐ ἐρθ djálu=λέγουσιν οἱ γο-
νεῖς ὅτι ἤλθέ σφισιν ὁ υἱός.

β'. ἐπαναληπτικῆς. *Δαστου οὐ δέρθσινε τροῦτε περ δε, σι ζίο βέρα'
ἀτύρε, ἐδέ djélmbet, ἐδέ γρατ' οὐ ἀ μάφσινε τε-τζέρε. κέσστου θόνη,
πο πρα νέκ' οὐ ἀ βεν ἀκόμα Κρονιῶν=ὡδέ σφ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέοι,
ὡς ὄδε οἶνος, αὐτῶν, ἀλοχοι δ' ἀλλοισι δαμείν. "Ὡς ἔφαν'
οὐδ' ἀρα πῶ σφιν ἐπεκράζινε Κρονιῶν ('Ἰλ. Γ, 300—303). — κσι-
βετε κέτα οὐ θοζ=τὰ ἔπεκ ἔλεγε σφι τάδε ('Ἡροδ. 1, 36). — ψε οὐ (ε-
σστε) μικ σα περ μόρτζε (δηλ. γκα ζέμερα, ex animo)=ἐπεὶ σφι φίλος
πέρι κῆρι ('Ἰλ. Ω, 423). — ἐ ἔσστερατε... οὐ κάλβνε μπι δε τε-ζή=
ὄστέα δέ σφι... κελαινῇ πύθεται αἶη ('Ἡσιόδ. ἀσπ. 'Ἡρακλ. 152). —
ψε νάνυ οὐ κλίτεζ=ἤδη γῆρ σφιν ἔκειτο (αὐτόθι 172). — ἐ gjákuo ἰ-ζῆ
οὐ κουνέζ περ δε=κατὰ δέ σφι κελαινὸν αἶμ' ἀπελείβετε' ἐραζε (αὐτόθι
173). — ἔ βούκ' οὐ δεργόνη (ἄλλως κέβνε, intulerunt) γρα με δέμαζε
ντε κρῆε τε-βούκουρα=σῖτον δέ σφ' ἀλοχοι καλλικρῆδεμοι ἐπεμπον ('Ὀδ.
Δ, 623). — ἐ ἀρμετε οὐ κέβε ζεμερῶρετε κοπίλζ=τεύχεα δέ σφ' ἤνεκαν
ὑπέρβουμι θεράποντες ('Ὀδ. Δ, 784). — τσε γειτόν οὐ ἤσνε ἐδέ με τε-
σσοῦμε ἐδέ με τε-μίρε =οἱ σφιν γείτονες ἦσαν ἅμα πλέονες καὶ ἀρείους
(Ὀδ. Ι, 46):

γ'. προεξαγγελτικῆς. 'Οριστικῆς ἀπλοῖ χρόνοι. 'Ενεστώς.
οὐ ζκπ, ἐ ντ' οὐ δέρτε=τοῖς δίδω, καὶ ἐάν τοῖς δώση.
οὐ θομ, ἐ ντ' οὐ θέρτε=τοῖς λέγω, καὶ ἐάν τοῖς εἴπη.

οὐ δεργόνη, ἐ ντ' οὐ πελζέφτε=τοῖς στέλλω, καὶ ἐάν τοῖς ἀρέση.
Παρατ. οὐ ζάμνε, πο σ-οὐ ζίμνε=ταῖς ἐδίδες, ἀλλὰ δὲν ταῖς ἐδίδον.
οὐ θόζε, πο σ-οὐ θόζνε=ταῖς ἔλεγε, ἀλλὰ δὲν ταῖς ἔλεγον.
οὐ δεργόνη, πο σ-οὐ πελζέζνε=ταῖς ἔστειλες, ἀλλὰ δὲν ταῖς ἤρσαν.
'Αόριστ. οὐ δάνε κέτα, πο ἄζ σ-οὐ δᾶ=ταῖς ἐδωκαν οὗτοι, ἀλλ' ἐκει-
νος δὲν τοῖς ἐδωκεν. — οὐ θάνε κέτα, πο ἄζ σ-οὐ θᾶ=τοῖς εἶπαν οὗτοι,
ἀλλ' ἐκεῖνος δὲν τοῖς εἶπεν. — οὐ δεργόνη κέτα, πο ἄζ σ-οὐ δεργόζ=
τοῖς ἔστειλαν οὗτοι, ἀλλ' ἐκεῖνος δὲν τοῖς ἔστειλεν.

Σύνθετοι χρόνοι. Παρακ. οὐ καμ θένε=τοῖς ἔχω εἶπει.

'Υπερσυντελ. οὐ ζίζε δένε=τοῖς εἶχον δώσει.

Μέλλων ἀ. do οὐ θεμ=θᾶ τοῖς εἶπω. do τ' οὐ θεμ=θᾶ νὰ τοῖς εἶπω.

Μέλλων β'. do οὐ ζάπε=θᾶ τοῖς ἐδίδον. do τ' οὐ ζάπε=θᾶ νὰ τοῖς
ἐδίδον.

Μέλλων ἀ. τετελ. do οὐ ζίμ. θένε=θᾶ τοῖς ἔχω εἶπει. do τ' οὐ ζίμ
θένε=θᾶ νὰ τοῖς ἔχω εἶπει.

Μέλλων β'. τετελ. do οὐ ζίσε δένε=θᾶ τοῖς εἶχον δώσει. do τ' οὐ ζέζε
θένε=θᾶ νὰ τοῖς εἶχον δώσει.

'Υποτακτ. ἐνεστώς. τ' οὐ ζέμ νδετίζε;=νὰ τοῖς ἔχω χρέος; — τ' οὐ
θεμ κσιφ;=νὰ τοῖς εἶπω λόγον; — τ' οὐ δεμ gje;=νὰ τοῖς ὀφείλω τι;

Παρατ. τ' οὐ ζάπε=νὰ τοῖς ἐδίδετε. — τ' οὐ θέζετε=ἂν ταῖς ἐλέ-
γετε. — τ' οὐ δεργόζνε=ἂν τοῖς ἐστέλλετε.

'Αόρ. ντ' οὐ δέρζνε=ἂν τοῖς δώσωμεν. — ντ' οὐ θέρζνε=ἂν τοῖς
εἴπωμεν. — ντ' οὐ δεργόζνε=ἂν τοῖς σταίλωμεν.

Βύκτ. ἀόρ. τ' οὐ θέρεζνε=εἰ δότεν αὐτοῖς (αὐταῖς).

τ' οὐ θέρεζνε=εἰ εἴποιτε αὐτοῖς (αὐταῖς).

τ' οὐ δεργόζνε=εἰ πέμψαιμεν αὐτοῖς (αὐταῖς).

§ 9. 'Η ἀλβανική ἀντωνυμία ἰ, αἰτ. πληθυντική καὶ τῶν τριῶν γενῶν,
ἀναφερομένη εἰς πρόσωπον ἢ πρῆγμα ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὰς *sphër, sphër,
sphër, sphër, sphër, s e*: αὐτοῖς, αὐτάς, αὐτά' eos,
eas, ea: ipsos, ipsas, ipsa: νόν' τοῖς, τὰς, τὰ καὶ τὴν γαλλικὴν *les*.

Ἡαραθεύγματα.

α'. αὐτοπαθοῦς χρήσεως: οὐ ποροῖνε τε βίζνε' ἐ ἀτὰ οὐ κερκούανε τ' οὐ
δεργόνηνε κουεζ τ' ἰ ῥούσνενε πόσστε νε δε=παρήγγειλαν αὐτοῖς ἐλθεῖν
οἱ δὲ ἤτήσαντο αὐτοῖς πέμψαντάς σφισιν ἵππους καταγαγεῖν σφας ἐπὶ τὴν
θάλασσαν=denuntiant iis venire: illi ab iis petierant, ut s e missis
equis ad mare descenderent.—τε-πάρετε οὐ δεργόνηνε τε-πράπεμι-
βετε σε τ' ἰ νδίζνε κέμβεζε πας κέμβεζε=οἱ πρῶτοι ἐπέστειλαν τοῖς
ἔσχατοις διώκειν σφᾶς ποδι πάρ πόδα=primi postremis jusserunt, ut
s e e vestigio sequerentur.—πλέζνε δεργόνηνε ντε τε-πάρε τε-βένδυτ
οὐ λούτενε τε μως ἰ λένε πα νδίζνε=οἱ γέροντες πέμπουσι πρὸς τοῖς

ἀρχοντας τῆς πόλεως δεόμενοι μὴ σφας περιορᾶν ἀβοηθήτους=seniores primoribus oppidi mittunt et rogant, ne s e sine auxilio relinquunt. —πρὶντε οἱ σκροῦντινε djάλυτ τε βεј τ' ἰ μῆ bάσκε=οἱ γονεῖς ἔγραψαν τῷ τέκνῳ ἐλθόντι λαβεῖν σφας μεθ' ἑαυτοῦ.

β'. *επαναληπτικῆς*. ἐ τσεῖλυ θάβε κα φαμίρετε ἰ βοῦ ντε γέρντε τε ζεῖνε ;=τίς τ' ἄρ σφωε θεῶν ἐριδι ζυένηκε μάχεσθαι; (Ἰλ. Α, 8).—ψε ἰ κεί πάρε με περπάρα ἄφρε ντε νάθε τε-σπέυτα, κουρ ἰ σοῦαφ γκα Ἰδα κεμθεσ;πέυτ 'Αχιλλέα=καὶ γάρ σφε πάρος παρὰ νησι θοῖσιν εἶδεν, ὅτ' ἐξ Ἰθης ἄγαγεν πόδας ὠκύς 'Αχιλλεύς (Ἰλ. Α, 111).—dήελυ, τσε' ἰ νδέιττι σε bασκόνεσινε κα τε δάσουριτε=Ἥλιος, ὃ σφ' ἐνόησε μιγαζομένους φιλόττη (Ὀδ. θ, 271).—ντε μως σκεπούτεσινε τε-δὺ Αἰάντετε τ' ἰ ντάјε=εἰ μὴ σφω' Αἴαντε διέκριναν μεμαῶτε (Ἰλ. 'Ρ, 531).—πότσε gјоῦму ἰ λᾶ=εἰπέ σφωεσ ὕπνος ἀνήκεν (Ὀδ Ω, 440).—τ' ἰ βρητ βοу ντερ μεντ, πο бουσστρα јέμμα ἰ σπετοј ка dῶρα ἐ Λεγισυτ=κτανεῖν σφε βουλεύσαντο; ὠμόφρων ὁμῶς μήτηρ νιν ἐξέσωσεν Αἰγίσθου χερὸς (Εὐριπ. Ἦλ. 27 καὶ 28).—ψε do τ' ἰ σβύθητε τε-τρέμπουρα κα gјелпéнјeτ' ἐ-λῶкј, τσε τε μως τε γγάσνε ту=εἰρζει γάρ νιν ἐπτοημένας (τὰς Ἐρινύας) δεινοῖς δράκουσιν, ὥστε μὴ ψαύειν σθέν (αὐτόθι 1178).

γ'. *προεξαγγελτικῆς*. Ὀριστικῆς ἀπλοὶ χρόνοι. Ἐνεστώσ. ἰ καμ κετοῦ, πο σ-ἰ σοχ=τοὺς ἔχω ἐδῶ, ἀλλὰ δὲν τοὺς βλέπω.—ἰ μαρτόνј σπέυτ, ψε μ' ἰ κερκόνјне=τὰς ὑπάνδρουσ ταχέως, διότι μοι τὰς ζητοῦσιν.—ἰ σεετ σοτ, τ' ἰ hλέμε;=τὰ πωλεῖ σήμερον, νὰ τὰ ἀγοράσωμεν;

παρατ. ἰ κίσε κετοῦ, πο σ-ἰ σόhe=τοὺς εἶχα ἐδῶ, ἀλλὰ δὲν τοὺς ἐβλεπα.—ἰ μαρτόнј σπέυт, ψε μ' ἰ κερκόјне=τὰς ὑπάνδρουσ ταχέως, διότι μοι τὰς ἐζήτουν.—ἰ σεεσнјε μουχт, ψε σ-ἰ hλίјне=τὰ ἐπώλεις εὐθηνά, διότι δὲν τὰ ἠγόραζον.

ἀόρ. ἰ ἀρρόјта кéтoυ, πο σ-ἰ πάσε=τοὺς ἐφθασα ἐδῶ, ἀλλὰ δὲν τοὺς εἶδα.—ἰ μαρτόба ссπέүт, ψε μ' ἰ κερκούане=τὰς ὑπάνδρουσ ταχέως, διότι μοι τὰς ἐζήτησαν.—ἰ σεεјта στрејт, се ἰ hлéте=τὰ ἐπώλησα ἀκριβῶς, διότι τὰ ἠγοράσατε.

Σύνθετοι χρόνοι. παρακ. ἰ καμ бάρтоуре=τὰ ἔχω ἀναρτήσει.

ὑπερσυντελ. ἰ κέје бάρтоуре=τὰ εἶχον ἀναρτήσει.

μέλλων α'. do ἰ djek=θὰ τοὺς καύσω.

do τ' ἰ djek=θὲ νὰ τοὺς καύσω.

μέλλων β'. do ἰ djége= θὰ τοὺς ἔκαια.

do τ' ἰ djége=θὲ νὰ τοὺς ἔκαια.

μέλλ. α' τετελ. do ἰ кем дéне=θὰ τὰς ἔχω δώσει.

do τ' ἰ кем дéне=θὲ νὰ τὰς ἔχω δώσει.

μέλλ. β' τετελ. do ἰ кéје γγρέне=θὰ τὰ εἶχα φάγει.

do τ' ἰ κίσε γγρέне=θὲ νὰ τὰ εἶχα φάγει ὑποτακτ. ἐνεστώσ. τ' ἰ кем, ἰ јак=ἂν τὰ ἔχω, τὰ δίδω.

τ' ἰ деμ, ἰ маῖ=ἂν τὰ θέλω, τὰ λαμβάνω.

τ' ἰ тем, ἰ роуанј=ἂν τὰ λέγω, τὰ φυλάττω.

παρατ. τ' ἰ θέје, ἰ бéнјe=ἂν τὰ ἔλεγον, τὰ ἐπραττον.

τ' ἰ кéјe, ἰ јáпe=ἂν τὰ εἶχον, τὰ ἐδίδον.

τ' ἰ дéјe, ἰ маῖ=ἂν τὰ ἤθελα, τὰ ἔπαιρνα.

ἀόρ. νт' ἰ θέρса, do τ' ἰ beнј=ἔαν τὰ εἶπω, θὲ νὰ τὰ πράξω.

νт' ἰ дáφсα, do ἰ маῖ=ἔαν τὰς θελήσω, θὰ τὰς πάρω.

νт' ἰ пáφсa, do ἰ νјоχ=ἔαν τοὺς ἴδω, θὰ τοὺς γνωρίσω.

Εὐκτ. ἀόρ. τ' ἰ маῖкессе, do ἰ кéјe=εἰ ληψοίμην αὐτά, εἶχον ἂν αὐτά. τ' ἰ στῶсөкөссе, νéк' ἰ сῶкнјe мé=εἰ ἀποπέμφεις αὐτάς, οὐκέτ' ἂν εἶδες αὐτάς.—τε μως ἰ τούндөкөј, νéк' ἰ γγρεин=εἰ μὴ κινήσειεν αὐτούς, οὐκ ἂν ἤγειρεν αὐτούς,

§ 10. Ἡ ἀλβανικὴ ἀντωνυμία *а*, αἰτιατικὴ παντὸς γένους καὶ ἀριθμοῦ, μόνον ἐπαναληπτικὴ καὶ προεξαγγελτικῆς, οὐχὶ δὲ καὶ αὐτοπαθῆς, ἀναφερομένη ὅτε μὲν εἰς πρόσωπον, ὅτε δὲ εἰς πρᾶγμα, παριστώσα δὲ πάντοτε τὸ ἄμεσον ἀντικείμενον τῶν ῥημάτων, τίθεται ἐν τῷ λόγῳ ἐπιτασσομένη αἰετὸν σὺν τῇ οἰ ἢ τῇ οὐ ταῖς παριστώσας τὸ πρόσω, οἶον οἰ *а*, οὐ *а*, τασσομένη δ' ἀντὶ τῆς *ε* ἢ τῆς *и*, τῶν μηδέποτε τῇ οἰ ἢ τῇ οὐ συντασσομένων. Ἀντιστοιχεῖ ἄρα ἡ *а* πρὸς τὰς αὐτάς ἑλληνικὰς καὶ λατινικὰς αἰτιατικὰς, πρὸς *α*ς ἢ *ε* καὶ ἡ *и* πλὴν τῶν αὐτοπαθῶν. Καὶ αἰ σύνθετοι δὲ οἰ *а* καὶ οὐ *а* προτάσσονται τῶν καθ' ὀριστικὴν, ὑποτακτικὴν καὶ εὐκτικὴν ῥημάτων ἐπιτάσσονται τοῖς κατὰ προστακτικὴν τοῦ ἐνικοῦ, καὶ παρεντίθενται μεταξὺ τῆς ρίζης τοῦ ῥήματος καὶ τῆς καταλήξεως ἐν τῷ πληθυντικῷ. Πολλάκις δὲ οὕτω ταχέως ἡ *а* συνεκφωνεῖται τῇ οἰ, ὥστε γίνεται (οἰ *а*, οἰ-*а*, οἰ*а*) γοἰ*а* ἢ жоἰ*а*, κατ' οὐδὲν ἐλαττωμένης τῆς σημασίας ἐκατέρας τῶν ἀντωνυμιῶν, τῆς οἰ δηλαδὴ ἢ τῆς *а*, Μόνη ὁμῶς ἢ οἰ οὐδέποτε προφέρεται γοἰ ἢ жоἰ. Ἀλλὰ ἡ жоἰ*а*, ὅποτε συντάσσεται τῇ οὐ καὶ προτάσσεται αὐτῆς ὑπὸ τὸν τύπον жоἰ*а* οὐ ἐκλαμβάνεται καὶ ἀντὶ μόνης τῆς *а*. Ἐν δὲ τῷ πληθυντικῷ τῶν κατὰ προστακτικὴν ἐκφερομένων ῥημάτων τηρεῖται ὁ κανονικὸς τύπος οὐ *а* σχεδὸν πάντοτε σταθερός.

Ἡαραδεύγματα.

Ἐ *ај* πρᾶπε Θεέστυ жоἰ*а* (1) лᾶ Ἀγαμέμουτ τ' ἰ βεις=αὐτὰρ ὁ αὐτε Θεέστ' Ἀγαμέμνονι λείπε φορῆναι (Ἰλ. Β, 107).—ἀντάј οἰ *а* (2) дᾶ, Ἐ жоἰ*а* δουροј μπρέтут=τοῦνεκά οἰ τὸν δῶκε χαριζόμενος βασιλῆϊ (Ἰλ. Α, 23).—πρᾶ ἰ νт'сῶар ка тсаdэбу Βρισηтdене φαкебуокурене, Ἐ οὐ *а* (3)

(1) *а*=τὸ σκῆπτρον.

(2) *а*=τὸν θῶρηκα.

(3) *а*=τὴν Βρισηίδα.

δὰ τ' ἐ κέβνε=ἐν δ' ἄγαγε κλισίης Βρισηίδα καλλιπάρχον, δῶκε δ' ἄγειν ('Ιλ. Α, 316).—πρὸς πληροῦς τε μπε τριζ' ἐδὲ μπε κάτρεζε οὐ ἰ (4) γρήσι φρουκία ἐ αἴρεσο=ίστία δὲ σφιν τριχθά τε και τετραχθά διέσχισεν ἱς ἀνέμοιο ('Οδ, I, 70).—κεσσοῦ θᾶ· πο νέ· οἰ ἰ (5) βεν ἀκόμα Κρονίου=ὡς ἔφατ' οὐδ' ἄ· α πώ οἰ ἐπεκραίαινε Κρονίων ('Ιλ. Β, 419).

ἽΟριστικῆς ἀπλοῦ χρόνοι.

ἐν. οὐ ἰ ὀμί=τοῖς τὸν λέγομεν. οἰ ἰ jεπ=τοῦ τὴν διδεις.
παρ. οὐ ἰ ὀβημ=τοῖς τὸν ἐλέγομεν οἰ ἰ jίμνjε=τοῦ τὴν ἐδιδες.
ἀόρ. οὐ ἰ θᾶμ=τοῖς τὸν εἴπομεν. οἰ ἰ δάσσε=τοῦ τὴν ἐδωκες.
ἐν. jοιᾶ θότε=τοῦ τοὺς λέγει. οὐ ἰ jίπνι=τοῖς τὰς διδεις.
παρ. jοιᾶ θοj=τοῦ τοὺς ἔλεγε. οὐ ἰ jαπετε=τοῖς τὰς ἐδιδεις.
ἀόρ. jοιᾶ θᾶ=τοῦ τοὺς εἶπε. οὐ ἰ δᾶτε=τοῖς τὰς ἐδῶκατε.
ἐν. οὐ ἰ σέσσενε=τοῖς τὸ πωλοῦσιν. οἰ ἰ βλέμε=τοῦ τὰ ἀγοράζομεν
παρ. οὐ ἰ σσεῖσνε=τοῖς τὸ ἐπώλουν. οἰ ἰ βλέρμε=τοῦ τὰ ἠγοράζαμεν.
ἀόρ. οὐ ἰ σσεῖτνε=τοῖς τὸ ἐπώλησαν. οἰ ἰ βλέμ=τοῦ τὰ ἠγοράσαμεν.

Σύνθετοι χρόνοι.

παρ.κ. jοιᾶ jε θένε=τοῦ τὸ ἔχεις εἶπει
ὑπερ. jοιᾶ οὐ κέjε θένε=τοῖς τὸ εἶχες εἶπει.
Μέλλων α'. do jοιᾶ θεjς=θᾶ τοῦ τὸ εἶπεις. — do τε jοιᾶ οὐ θεjς=θᾶ τὸ εἶπεις.
Μέλλων β'. do jοιᾶ οὐ θεj=θᾶ τοῦ τὸ ἔλεγε. — do τε jοιᾶ θέjνε=θᾶ τοῦ τὰ ἔλεγαν.
Μέλλων γ. τετελ. do jοιᾶ κέjε θένε=θᾶ τοῦ τὸ ἔχεις εἶπει. — doτ' οὐ ἰ κέjνι θένε=θᾶ τὸ εἶχες εἶπει.
Μέλλων δ'. τετελ. do οὐ ἰ κέjε θένε=θᾶ τοὺς τὸ εἶχε δῶσει. — do τε jοιᾶ κέjεjε θένε=θᾶ τὸ εἶχες δῶσει.
Ἵποτ. ἐνεστ. τε jοιᾶ jαπ=νά τοῦ τὸ δῶσω. — τε jοιᾶ θεμ=νά τοῦ τὸ εἶπω. — τε jοιᾶ δεργόνj=νά τοῦ τὸ στείλω.
Παρατ. τ' οὐ ἰ θεj=άν τοὺς τὰ ἔλεγε. — τ' οὐ ἰ jηπ=άν τοὺς τὰ ἔδιδε. — τ' οὐ ἰ δεργόν=άν τοὺς τὰ ἔσταλλε.
ἽΑόρ. ντ' οὐ ἰ δέφρjε=εἰάν τοῖς τὰ δῶσῃ. — ντ' οὐ ἰ θέφρjε=εἰάν τοῖς τὰ εἶπῃ. — ντ' οὐ ἰ δεργόφρjε=εἰάν τοῖς τὰ στείλῃ.
Εὐκτ. ἀόρ. τε jοιᾶ δεργόφρjε=εἰ οἰ πέμψαμι αὐτό. — τε jοιᾶ δέφρjε=εἰ οἰ δόω αὐτό. — τε jοιᾶ θέφρjε=εἰ οἰ εἶπω αὐτό.
§ 11. ἽΕν δὲ τῇ προστακτικῇ, ἣτις δύο μόνα ἔχει μονοφραστικὰ πρόσωπα, τὸ δεῦτερον ἐνικὸν καὶ τὸ δεῦτερον πληθυντικόν, ἄπασαι αἰ ἄντωνυμια ἐπὶ μὲν τοῦ ἐνικῷ ἐπιτάσσονται, ἐπὶ δὲ τοῦ πληθυντικῷ εὐφω-

(4) ἰ=τὰ ἰστία.

(5) ἰ=τὰς εὐχάς.

νίας χάριν παρεντίθενται μεταξύ τῆς ρίζης τοῦ ῥήματος καὶ τῆς καταλήξεως, καὶ πολλὴν ἐμποιοῦσι χάριν εἰς τὸν ἄλθανικὸν λόγον καὶ συντομίαν πλείστην ὄσσην καὶ σαφήναιαν. ἽΟθεν τὰ κελύσματα τῆς ἄλθανικῆς γλώσσης ἐστὶ τὰ σαφέστατα καὶ συντομώτατα. ἽΕνταῦθα δὲ γράφονται διττῶς, μονολεκτικῶς, ὡς προφέρονται, καὶ διεσταλμένως, ἽΕνα εὐδιάκριτοι ὡς τῶν ἀναγνωστῶν τοῖς ἀδακμόνως ἔχουσι τοῦ ἄλθανικῷ λόγου.

ἽΠαραδείγματα.

πο ἔα, ζεμερόρ (=generose) Πάτροκλυ, ντζέρε βάζjενε, ἐ jέπουα (jέπ-οῦ-ἰ) τ' ἐ κέβjενε=ἰλλ' ἄγε, διογενὲς Πατρόκλεις, ἔξαγε κούρη, καὶ σφωῖν δὸς ἄγειν ('Ιλ. Α, 337). — τ' ἄρματόσj' οὐρδερόε (οὐρδερό-ἐ καὶ οὐρδερό-j-ἐ)=θωρῆξαι ἐ κέλευς ('Ιλ. Β, 11). — πο κέβνι (κέβ-ι-νι) μέρjα=ἰλλά γ' οὐ κομίζετ' εἴσω (Σοφοκλ. ἽΑντιγ 597).

1) ἐ καὶ ἰ

μέρj=λάβε, μέρjε (μέρj-ἐ)=λάβε το (τον, την)· μέρjι (μέρj-ἰ)=λάβε τὰ (τους, τας). — jεπ=δός, jέπε (jέπ-ἐ) = δός το, donnez-le (la)· jέπι (jέπ-ἰ)=δός τὰ, donnez-les. — δεργj=στείλε, δεργjε καὶ δεργjε (δεργj-ἐ, δεργj-j-ἐ)=στείλετ' οὐ· δεργjῖ καὶ δεργjῖ (δεργj-ἰ, δεργj-j-ἰ)=στείλετ' α. μίρjνι=λάβετε, μίρjνjνι καὶ μίρjνjνι (μίρjνj-ἐ-νι, μίρj-ἐ-νι)=λάβετε το, μίρjνjνι (μίρj-ἰ-νι)=λάβετε τὰ. — jίπνι καὶ jίμνjνι=δότε, jίπνjνjνι, jίμνjνjνι καὶ jέπενι (jίπνj-ἐ-νι, jίμνj-ἐ-νι, jέπ-ἐ-νι)=δότε το, jίπνjνι καὶ jέπνjνι (jίπ-ἰ-νι, jέπ-ἰ-νι)=δότε τὰ. — δεργjῖνι=πέμψατε, δεργjενι καὶ δεργjῖνjνι (δεργj-ἐ-νι, δεργj-j-ἐ-νι)=πέμψατέ το, δεργjῖνι καὶ δεργjῖνjνι (δεργj-ἰ-νι, δεργj-j-ἰ-νι)=πέμψατέ τὰ.

2) οἰ καὶ οὐ

jεπ=δός, jέποι (jέπ οἰ)=δός του (της), δός αὐτῷ (αὐτῇ), donnez-lui, jέπου (jέπ-οῦ)=δός τους (τας), δός αὐτοῖς (αὐταῖς), donnez-leur. — θούαj=εἶπέ, θούαοι καὶ θούαjοι (θούα-οἰ, θούαj-οἰ)=εἶπέ του, θούαjου (θούαj-οῦ)=εἶπέ τους. — δεργj=στείλε, δεργjοι καὶ δεργjοι (δεργj-οἰ, δεργj-j-οἰ)=στείλετ' οὐ, δεργjjου (δεργj-j-οῦ)=στείλετ' οὐς.

jίπνι=δότε, jέποινι καὶ jέποινι (jέπ-οἰ-νι, jέπ-οἰ-νι)=δότε του, jέπουνι καὶ jέπουνι (jέπ οὐ νι, jέπ-οῦ νι)=δότε τους. — θούαjνι καὶ θούαjνι=εἶπατε, θούαjνινι (θούαj οἰ-νι)=εἶπατέ του, θούαjνινι (θούαj-οῦ νι)=εἶπατέ τους. — δεργjῖνι=στείλετε, δεργjοἰνι καὶ δεργjjῖνι (δεργj οἰ-νι, δεργj-j-οἰ-νι)=στείλετέ του· δεργjοῦνι καὶ δεργjjοῦνι (δεργj-οῦ-νι, δεργj-j-οῦ-νι)=στείλετέ τους.

3) οἰ ἰ καὶ οὐ ἰ

σέβε=φέρε, ἔνεγκε· σέβιοα (σέβj-οἰ-ἰ)=φέρε τοῦ το· σέβιοα (σέβj-οῦ-ἰ)=φέρε τους το. — jεπ=δός, jέποια (jέπ-οἰ-ἰ)=δός τοῦ τὰ, donnez-le (la, les) lui· jέπουα (jέπ-οῦ-ἰ)=δός τὸς τὰ, donnez-les (le, la) leur. — μέρj=πᾶρε, ἄφελε· μέρjοια καὶ μέρjοια (μέρj-οἰ-ἰ, μέρj-οἰ-ἰ)=πᾶρε τοῦ το.

μέρουα και μέρζοιαου (μέρ-ου-ά, μέρ-ζοια-ου) = πάρε τούς το. — *dergō* = πέμψον, *dergō-ζοια* (*dergō-ζοια*) = στείλε τού τα, *dergōζοιαου* και *dergō-ουα* (*dergō-ζοια-ου*, *dergō-ου-ά*) = στείλε τούς τα.

σιβίν = φέρετε, *κομιάσατε* *σιβζοιαίν* (*σιβ-ζοια* *νι*) = φέρετέ τού το *σέβ-ζοιαουνι*, *σέβουαίν* και *σιβουαίν* (*σέβ-ζοια-ου-νι*, *σνβ-ου-ά-νι*, *σιβ-ου-ά-νι*) = φέρετέ τούς το. — *ζίπνι* = δότε. *ζίποιαίν*, *ζέποιαίν* και *ζέπζοιαίν* (*ζίπ-οι-ά-νι*, *ζέπ-οι-ά-νι*, *ζέπ-ζοια-νι*) = δότε τού τα *ζίποιαίν* και *ζέποιαίν* (*ζίπ-ου-ά-νι*, *ζέπ-ου-ά-νι*) = δότε τούς τα. — *μίζνι* = πάρετε, *άφέλετε* *μίζοιαίν* και *μίζ-ζοιαίν* (*μίζ-οι-ά-νι*, *μίζ ζοια-νι*) = πάρετέ τού τα *μίζοιαίν* και *μίζοιαίν* (*μίζ-ου-ά-νι*, *μίζ-ου-ά-νι*) = πάρετέ τούς το. — *dergōζνι* = πέμψατε, *dergō-ζοιαίν* (*dergō-ζοια-νι*) = στείλετέ τού τα *dergōζοιαουνι* και *dergōουαίν* (*dergō-ζοια-ου-νι*, *dergō-ου-ά-νι*) = στείλετέ τούς το.

Σημ. Ἀπαντᾷ δ' ἡ παρένθεσις αὐτῆ τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας μεταξὺ τῆς ῥίζης τοῦ ῥήματος και τῆς καταλήξεως και ἐν τῇ καθωμιλημένῃ ἑλληνικῇ παρά τιτι τοῦ χύδην λαοῦ, οἵτινες λέγουσιν ἐνίοτε *δόμτε* και *δόμουτε* (= *δό-μ-τε*, *δό-μου-τε*), κατὰ μίμησιν ἴσως τῶν Ἀλθωνῶν, λεγόντων **εμενι* (ἦτοι **ε-με-νι*) = δότε μοι.

§ 12. Ὡσαύτως συντάσσεται και ἡ κατ' αἰτιατικὴν σωζομένη αὐτοπαθῆς ἀντωνυμία οὐ παντός γένους, ἀριθμοῦ και προσώπου και διὰ τοῦτο ἀντιστοιχοῦσα πρὸς τὰς αἰτιατικὰς πάντων τῶν γενῶν, ἀριθμῶν και προσώπων τῶν ἑλληνικῶν αὐτοπαθῶν ἀντωνυμιῶν. Προτάσσεται δηλονότι παντός προσώπου και ἀριθμοῦ τοῦ παθητικοῦ ἀορίστου τῆς ὀριστικῆς, ὑποτακτικῆς και εὐκτικῆς ἐγκλίσεως, ἐπιτάσσεται ἐν τῷ ἐνικῷ τῆς προστακτικῆς και παρεντίθετα ἐν τῷ πληθυντικῷ αὐτῆς μεταξὺ τῆς ῥίζης τοῦ ῥήματος και τῆς καταλήξεως. Ἀλλὰ και προτασσομένη και ἐπιτασσομένη και παρεντιθεμένη μετατρέπει τὰ ἐνεργητικὰ μεταβατικὰ ῥήματα εἰς μέσα ἢ αὐτοπαθῆ, ἀντικείμενον ἄμεσον ἔχοντα τὴν οὐ, ἀναφερομένην εἰς τὸ ὑποκείμενον τοῦ ῥήματος. Ἀρχὴν δὲ λαβοῦσα, ὡς φαίνεται, ἡ χρῆσις αὐτῆ ἀπὸ τῶν ἐνεργητικῶν ἀορίστων τῶν *ἐπιδεικτικῶν* μεσότητος και αὐτοπαθείας ῥημάτων, οἵτινες τῇ προτάξει τῆς οὐ γίνονται μέσοι, ἐπεξετάθη ἔπειτα ἐπὶ πάντας τούς τῆς παθητικῆς φωνῆς ἀορίστους.

Α'. παραδείγματα τῆς προστακτικῆς.

hāp dērene = ἀνοῖξον τὴν θύραν· *hāpou* (*hāp-ou*) = ἀπομάκρυνον σεαυτὸν (σεαυτὴν), ἀνοῖξο, ἀπομακρύνθητι, ἐκχώρησον. *hāpni dūerte* = ἀνοῖξατε τὰς θύρας· *hāpouni* (*hāp-ou-νι*) = ἀπομακρύνετε ὑμᾶς αὐτούς (αὐτάς), ἀπομακρύνθητε, ἐκχωρήσατε.

heiljkj meḡlino = ἔλκε τὸν μέρμιθον· *heiljkjou* (*heiljkj-ou*) = ἔλκε σεαυτὸν (σεαυτὴν), τραβήξου, ἀποχώρησον. *heiljkjñi* και *heiljñi* *gjalmeve* = ἔλκετε τὸν κάλων· *heiljkjouni* (*heiljkj-ou-νι*) = ἔλκετε ἑαυτούς (ἑαυτάς), τραβήχθητε, ἀποχωρήσατε.

Β'. παραδείγματα τῶν ἀορίστων.

1. καθ' ὀριστικὴν.

α. παραδείγματα ῥημάτων, ὧν ἡ μεσότης (1) και αὐτοπαθεία ἐστὶ προφανής.

lāita = ἔλουσα· οὐ-λάσε = ἔλουσα ἑμαυτὸν (ἑμαυτὴν), ἔλουσάμην, ἔλουσθην. *krēhe* = ἐκτένισας· οὐ-κρέχσε = ἐκτένισας σεαυτὸν (σεαυτὴν), ἐκτενίσω, ἐκτενίσθη· *φσῆτι* = ἐσφουγγισεν· οὐ *φσῆ* = ἐσφουγγισεν ἑαυτὸν (ἑαυτὴν), ἀπωμόρξατο, ἐσφουγγίσθη. *lējiti* = ἠλείψαμεν· οὐ-λείεμ = ἠλείψαμεν ἑαυτούς (ἑαυτάς), ἠλείψαμεθα. *houkourouate* = ὠραίσασατε· οὐ-houkourouate = ὠραίσασατε ἑαυτούς (ἑαυτάς), ὠραίσασθε. *θέςνε* = ἠμφίεσαν, ἐνέδυσαν· οὐ-θέςνε = ἠμφίεσαν ἑαυτούς (ἑαυτάς), ἠμφίεσαντο, ἐνεδύθησαν.

Οὕτως ἐτι γαγγεῖται = ἠγειρεν· οὐ-γγεῖ = ἔγρευτο, ἠγέρθη· *γλίτι* = ἀνεδίβασεν· οὐ-γλίτι = ἀνέβη. *πεσςτοῦαφ* = ἐπτύξεν· οὐ-πεσςτοῦαφ = ἐπτύξατο. *προῦαρ* = ἔτρεψεν· οὐ *προῦαρ* = ἐτράπετο. *θέρι* = ἐσφαξεν· οὐ-θέρ = ἀπέσφαξεν ἑαυτὸν, ἐσφάγη. *βάρι* = ἐκρέμασεν, ἀνήρτησεν· οὐ-βάρ = ἐκρεμάσατο, ἀνήρτησατο (ἀνήρτησεν ἑαυτὸν ποθεν ἐκὼν), ἐκρεμάσθη. *μπιτι* = ἀπῆγγεν· οὐ-μπίτι = ἀπῆγγατο. *οὔλι* = ἐταπεινώσεν· οὐ-οὔλι = ἐταπεινώσεν ἑαυτὸν, ἐταπεινώθη. *σεροῖ* = ἐθράπευσεν· οὐ-σεροῦα = ἰάσατο, ἐθεραπεύθη. *τούνδι* = ἔσεισεν· οὐ-τούνδι = ἐσεισατο, ἐσεισθη. *πρέφ* = ἐκόψεν· οὐ-πρέ = ἐκόψατο (ἐκόψε μέλος τι τοῦ σώματος *μαχαιριδίῳ*, ἐξ ἀπροσεξίας), ἐκόπη. *φσῆου* = ἐκρύψεν· οὐ-φσῆχ = ἐκρύψατο, ἐκρύφθη. *βεῤῥίτι* = ἐβαλεν, ἐρρίψεν· οὐ-βεῤῥίτι = ὠρμήσατο, ἐρρίφθη. *ρβοῦαρ* = ἀπώλεσεν· οὐ-ρβοῦαρ = ἀπώλετο. *γῤῥσι* = κατέρρηξεν· οὐ-γῤῥσι = περικατερρήξατο (περικατερρήξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ). *σεκζοῦαρ* = ἐσχισεν· οὐ-σεκζοῦαρ = ἐσχίσθη· οὐ-ῥάχ = οὐ-πόκ (φράσις) = ἐκόψατο και ἐτύψατο ἢ ἐπλήξατο (θρήνον και ὄδυρμόν, ὄλοφυρμόν και κοπετόν μέγαν ἐποιήσατο ἐπὶ τῷ θανάτῳ τινός). *σοῦσι* = ὑπανάεστησεν· οὐ-σοῦσι = ὑπανάεστη, και πλείστα ἄλλα.

β'. παραδείγματα ῥημάτων, ἐν οἷς μεσότης και αὐτοπαθεία ἢ δυσκόλως ἢ οὐδαμῶς ἀνευρίσκειται· διότι τῶν πλείστων τὸ πάθος ἢ φύσει γίνεται ἢ ὑπὸ τινος ἐξέρο.

οὔρι = ἠνδρωθη, οὐ-μπλάκ = ἐγήρασεν, οὐ-περτερῆ = ἀνενώθη, ἀνήλυσεν· οὐ-βῤῥετ = παρητήθη, ὑπελείφθη· οὐ-ντόθ = ἐπλετο, ἔτυχεν ὧν, ἐνέκυρσεν. οὐ-εḡῤῥετ = εὔρεθη, οὐ *φτόχ* = περιεψύξατο, ἐκρουολόγησεν· οὐ-γκρῆχ = ἐθερμάνθη, οὐ-σεμοῦρ = ἐνόσησεν, ἠρώσθησεν, οὐ-γκοῦκ = ἐκοκκίνισεν, ἠρρυθρίασεν· οὐ-σῆῤῥθ = ἐλευκάνθη, οὐ-ντζῆ = ἐμαύρισεν, οὐ *houkouroua* = ὠραίσθη (ὠμόρφησεν). οὐ-βεῤῥοῦα = ἐτυφλώθη, οὐ-σεσοῦρδοῦα = ἐκωφάθη, οὐ-βετοῦα = ἐχρῶθη, ἐχῆρευσεν· οὐ-μᾶῤῥῶ = ἐμάνθη, οὐ-μπίτι = ἐπνίγη (ἐν

(1) Ἡ μέση διάθεσις ἐν τῇ ἀλθωνικῇ κοινῇ ἔχει τὴν φωνὴν τῆς παθητικῆς διαθέσεως κατὰ πάντας τούς χρόνους, μὴδὲ τοῦ ἀορίστου και μέλλοντος ἰδίου ἐχόντων τύπους ὡς ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ.

τῷ ἐσθίειν ἢ ἐν τοῖς ὕδασιν), οὐ-βάρ=ἐκρεμάσθη, οὐ-λάκ=ἐβράχη, οὐ-πρῆ=ἐκόπη, οὐ-θίε=ἐθραύσθη, οὐ-ἡάπ=ἠνεψύχθη, οὐ-δῶκ=ἐκάθη, οὐ-πόκ=ἐψήθη, οὐ-ᾶζ=ἐπρήσθη, οὐ-σεροῦα=ιάθη, ἰατρεῦθη. οὐ-λε=ἐτέ-χθη, οὐ-μουαρ=ἔδλω (ἐπάρθη), οὐ-νῆχ=ἔγνωσθη, οὐ-σσοῦα=ἐξήθη, οὐ-πακεσοῦα, = ἡλαττώθη, οὐ-δοῦχ=ἐδόθη, οὐ-μπράς=ἐκενώθη, οὐ-μπλοῦα=ἐπληρώθη, ἐγμίσθη· οὐ-βεσοῦα=ἐπεισθη, οὐ-ἐγεροῦα ἠγριώθη, οὐ-σβουτεσοῦα=ἠμερώθη, οὐ-σομοῦα=ἐπληθύνθη, οὐ-θᾶ=ἐξηράνθη, οὐ-ντᾶ=ἐχωρίσθη, οὐ-θούχ=ἐρρέθη, οὐ-δρόθ=ἐστράφη, ἐκλονίσθη· οὐ-μπε-λῆθ=συνελέχθη, συνεστάλη· οὐ-δεῖμοῦα=ἐτρίφθη, οὐ-δί=διέφασεν, ἐξη-μέρωσεν· οὐ-ἐῖ=ἔρεβος, ἐσπέρα ἐγένετο, συνεσκότασε, καὶ πλείστα ἄλλα.

2. καθ' ὑποτακτικῆν.

ντ' οὐ-βῆτεσα=ἔαν παραιτηθῶ, ντ' οὐ-περγέρες=ἔαν ἐπιστραφῆς, με-ταμειληθῆς· ντ' οὐ-βράφτε=ἔαν φονευθῆ, ντ' οὐ-νδρέκῆσιμ=ἔαν συμβιβα-σθῶμεν, συμφωνήσωμεν· ντ' οὐ-ρῆχρσιτε=ἔαν ἀπόλησθε, ντ' οὐ-βέρσινε=ἔαν ποιηθῶσιν, ἔαν γένωνται, καὶ ἄλλα.

3. κατ' εὐκτικῆν.

τ' οὐ-περγέρεχεςε=εἰ ὑποστρίψαιμι, τ' οὐ-ῥούσεχεςε=εἰ καταβαί-νης, κατέλθοις· τε μως οὐ-ντόδεχῆς=εἰ μὴ εἶη· ἐπὶ κατάρας μως οὐ-ντόδεχῆς=ᾧφελε μὴ εἶναι, νὰ μὴν εἶχεν ὑπάρξει· τ' οὐ-βράτεχεςεσιμ=εἰ φονευθείημεν, τε μως οὐ-λέτεχεςεσιτε=εἰ μὴ τεχθείητε· ἐπὶ κατάρας μως οὐ-λέτεχεςεσιτε=ᾧφέλετε μὴ τεχθῆναι, νὰ μὴν εἶχετε γεννηθῆ· τ' οὐ-χῆντεχεςεσινε=εἰ εὐρεθείεν, καὶ ἄλλα.

Ἰδοὺ δὲ οἱ παρ' Ἀλβανοῖς ἀόριστοι οὗτοι καὶ ἐν παραθέσει τῶν τύπων καὶ τῆς συντάξεως διὰ βραχέων.

α. τύποι.

ἀόρ. ὀριστικῆς.

οὐ-ρῆούαρσε=ἰπώλωμην, οὐ-ρῆούαρσε=ἰπώλου, οὐ-ρῆουαρ ἀπώλετο, οὐ-ρῆουαρμ=ἰπωλόμειθα, οὐ-ρῆούαρτε=ἰπώλεσθε, οὐ-ρῆούαρνε καὶ οὐ-ρῆούαῤῥε=ἰπώλοντο.

ἀόρ. ὑποτακτικῆς.

ντ' οὐ-ρῆχρσα=ἔαν ἀπώλωμαι, ντ' οὐ-ρῆχρσε=ἔαν ἀπόλη, ντ' οὐ-ρῆχρτε=ἔαν ἀπόληται, ντ' οὐ-ρῆχρσιμ=ἔαν ἀπολώμειθα. ντ' οὐ-ρῆχρ-σιτε=ἔαν ἀπόλησθε, ντ' οὐ-ρῆχρσινε=ἔαν ἀπόλωνται.

ἀόρ. εὐκτικῆς.

τ' οὐ-ρῆχρεχεςε=εἰ ἀπολοίμην, τ' οὐ-ρῆχρεχεςε=εἰ ἀπόλοιτο, τ' οὐ-ρῆχρεχῆς=εἰ ἀπόλοιτο, τ' οὐ-ρῆχρεχεςεσιμ=εἰ ἀπολοίμειθα, τ' οὐ-ρῆχρεχεςεσιτε=εἰ ἀπόλοισθε, τ' οὐ-ρῆχρεχεςεσινε=εἰ ἀπόλοντο.

β' σύνταξις. ἐν ὑποθετικοῖς λόγοις.

Ἰδοὺ ὀριστικῆς· ντ' οὐ-βῆτ ἡούκε, ἡῖν=εἰ ὑπελείφθη ἄρτος, φάγετε =ἔαν ἐμεινε ψωμί, φάτε.

Ἰδοὺ ὑποτακτικῆς· ντ' οὐ-βῆτετε ἡούκε, do ἡῖν=ἔαν ὑπολείφθῃ ἄρ-τος, ἔδεσθε=ἔαν μείνη ψωμί, θὰ φάτε.

Ἰδοὺ εὐκτικῆς· τ' οὐ-βῆτετεῖ ἡούκε, do ἡῖτετε=εἰ ὑπολείφθῃ ἄρ-τος, ἔδοισθε ἄν=ἄν ἤθελε μείνει ψωμί, θὰ ἐτρώγατε.

Γ'. Πραγωγῆ.

§ 13. Τὴν προσωπικὴν ἄνωμυίαν τοῦ τρίτου προσώπου Ἑλληνες καὶ Λατῖνοι ἢ δασείως ἐκφέρουσιν ἢ μετὰ διγᾶμματος, οἱ δὲ Ἀλβανοὶ καὶ ἄνευ δασύτητος καὶ ἄνευ διγᾶμματος, πρὸς δὲ καὶ ἄνευ ληκτικοῦ συμφώνου. Παρήχθησαν δὲ πᾶσαι αἱ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐρμηνευθεῖσαι ἀλβανικαὶ ἄνωμυίαι ἐκ τῶν ἑλληνικῶν καὶ λατινικῶν. Καὶ ἡ μὲν εἰ ἐστὶν αὐτὴ ἡ ε, se, σφ-ε, ψ-ε· ἡ δὲ οἱ αὐτὴ ἡ οἰ· ἡ δὲ οὐ παρῆκται παρὰ τὴν οὐ καὶ s-u-i, ὡς ἡ εἰ παρὰ τὴν ἰν αἰτ. (τῶν Κυπρίων) καὶ δοτ. (παρὰ λυρικοῖς) καὶ τὴν i m (ἀντί eum) καὶ τὰς μ-ι-ν καὶ ν-ι-ν, ἀλλ' ἄνευ προτακτικοῦ ἢ ἐπιτακτι-κοῦ συμφώνου. Ἡ δὲ α οὔσα αἰτιατικὴ οὐδετέρου παράγεται παρὰ τὴν α τὴν προτασσομένην τῶν σφῆ καὶ σφῆ ἐν ταῖς ἄ-σφῆ, ἄ-σφῆ, δοτ. καὶ αἰτ. παρ' Αἰολεῦσι, καὶ τὴν α τὴν προτασσομένην τῆς pse ἐν τῇ a-pse παρὰ Λατῖνοις ἀντὶ τῆς ipse.

Π. ΚΟΥΠΙΤΩΡΗΣ.

